Finančni praktikum

Vizing type conjecture for k-total rainbow domination number

Avtorja:

Brina Pirc, Marcel Špehonja

Univerza v Ljubljani Fakulteta za matematiko in fiziko

November, 2019

Kazalo

1	Predstavitev problema			
	1.1	Naloga	2	
	1.2	Definicije	2	
2	Pris	stop k reševanju	2	
3	Testiranje			
	3.1	Vsi grafi do 5 vozlišč	3	
	3.2	Dvodelni grafi	9	
	3.3	Poti	19	
	3.4	Drevesa	21	
	3.5	Simulated annealing	26	
4	Zak	ljuček	27	

1 Predstavitev problema

1.1 Naloga

Ukrajinski matematik Vadim G. Vizing je leta 1963 postavil znano domnevo, da je produkt dominantnih števil grafov G in H kvečjemu manjši od dominantnega števila kartezičnega produkta teh dveh grafov. Medtem ko dokaz te domneve še vedno ostaja eden večjih problemov v teoriji grafov, se bova v svojem projektu spraševala, ali lahko pridemo bližje potrditvi (oz. zavrnitvi) naslednje domneve Vizingovega tipa:

Domneva 4: Naj bosta G in H povezana, neusmerjena grafa in $k \geq 2$. Potem velja:

$$\gamma_{krt}(G) \cdot \gamma_{krt}(H) \ge 2 \cdot \gamma_{krt}(G \square H).$$

Pri tem je $\gamma_{krt}(G)$ oznaka za totalno dominantno število grafa G, kartezično pomnoženega s K-polnim grafom, torej $\gamma_{krt}(G) = \gamma_t(G \square K_k)$.

1.2 Definicije

<u>DOMINANTNA MNOŽICA</u>: dominantna množica grafa G = (V, E) je podmnožica vozlišč $D \subset V$, za katero velja, da ima vsako vozlišče v iz $V \setminus D$ vsaj enega soseda, ki je element D.

<u>Dominantno število</u>: dominantno število grafa G je število vozlišč v najmanjši dominantni množici dominantne množice.

TOTALNO DOMINANTNO ŠTEVILO: je enako dominantnemu številu, z izjemo tega, da morajo imeti elementi v totalni dominantni množici prav tako povezavo z enim iz te množice. Torej prav vsako vozlišče grafa G, brez izjeme, mora imeti soseda v totalni dominantni množici (da je sam del te množice ne zadostuje).

KARTEZIJSKI PRODUKT: grafov G = (V, E) in H = (V', E') je graf $G \square H$ z naborom vozlišč $V \times V'$ ter povezavami med (v, v') in (u, u'), če je obstajala povezava med v in u ali med v' in u'.

TOTAL k-RAINBOW DOMINATION NUMBER: je totalno dominantno število grafa G, kartezijsko pomnoženega z grafom K_k , kar je oznaka za k-poln graf.

2 Pristop k reševanju

Za opravljanje projekta sva uporabljala programski jezik Sage na platformi Cocalc. Najina naloga je bila poiskati protiprimer domneve Vizingovega tipa, torej poiskati taka grafa G in H, kjer neenakost ne velja. Sprva sva definirala

funkcijo, ki sprejme dva grafa G in H ter koeficient k, vrne pa tako število c, za katero velja enakost $\gamma_{krt}(G) \cdot \gamma_{krt}(H) = c \cdot \gamma_{krt}(G \square H)$.

```
def konstanta(prvi, drugi, k):
    poln_graf = graphs.CompleteGraph(k)
    kartezijski_prvega_in_polnega = prvi.cartesian_product(poln_graf)
    kartezijski_drugega_in_polnega = drugi.cartesian_product(poln_graf)

kartezijski_prvega_in_drugega = drugi.cartesian_product(prvi)
    kartezijski_kartezijskega = kartezijski_prvega_in_drugega.cartesian_product(poln_graf)

krt_prvega = kartezijski_prvega_in_polnega.dominating_set(value_only=True, total=True)
    krt_drugega = kartezijski_drugega_in_polnega.dominating_set(value_only=True, total=True)
    krt_obeh = kartezijski_kartezijskega.dominating_set(value_only=True, total=True)
    return (krt_prvega * krt_drugega) / krt_obeh
```

Če torej dana domneva drži, mora biti $c \leq 2$ za poljuben par povezanih grafov ter podan k. Cilj projekta je bil poiskati primer, pri katerem bo c > 2. Seveda je to težek problem, zato sva sprva opazovala, kaj se dogaja pri manjših grafih G in H. Postopoma sva povečevala število vozlišč. Pri manjših grafih do 5 vozlišč sva skušala preizkusiti vse možnosti, pri večjih grafih pa sva s pomočjo hevristike dodajala ali odvzemala povezave in sistematično raziskovala izide. Tu sva uporabila metodo simulated annealing. Hkrati sva počasi povečevala tudi k. Posebej sva obravnavala tudi dvodelne grafe, poti in drevesa ter ugotavljala kako se obnašajo v dani neenakosti. Zanimalo naju je predvsem pri katerem paru grafov je c največji, če je k konstanten.

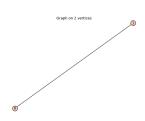
3 Testiranje

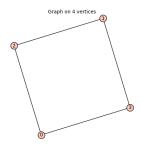
3.1 Vsi grafi do 5 vozlišč

Najprej sva generirala vse povezane grafe od 2 do 5 vozlišč, ki jih je 30. Nato sva vzela vse možne kombinacije parov teh grafov, torej $\binom{31}{2} = 465$, ter vse te kombinacije vstavila v najino funkcijo, ki vrne iskan koeficient c. Dane rezultate sva nato vstavila v novi funkciji, ki sta poiskali maksimum in minimum izračunanih c-jev, ter izpisali pare grafov pri katerih je prišlo do teh ekstremov.

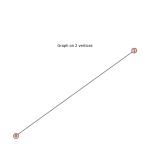
Pri prvem poskusu je bil k=2: Maksimum iskanih koeficientov c je bil enak 2, število parov pri katerih je prišlo do maksimuma pa je bilo kar 10. Torej je pri desetih različnih parih grafov prišlo do enakosti domneve $\gamma_{krt}(G) \cdot \gamma_{krt}(H) = 2 \cdot \gamma_{krt}(G \square H)$. Minimum koeficienta c je bil 2/5.

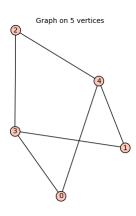
Spodaj so podani pari grafov pri katerih pride do maksimuma pri k=2:

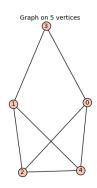
Slika 1: do5[0] in do5[6]

Slika 2: do
5[0] in do
5[15]

Slika 3: do
5[0] in do
5[26]

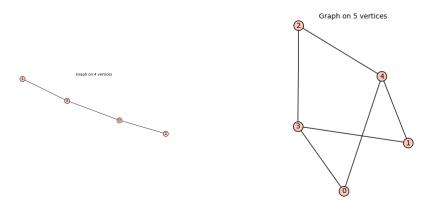

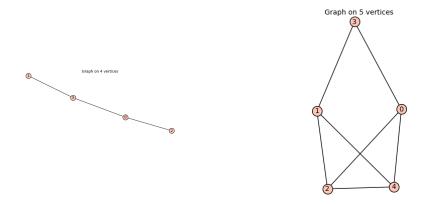
Slika 4: do5[4] in do5[4]

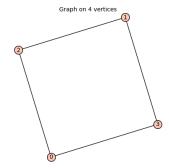
Slika 5: do
5[4] in do
5[6]

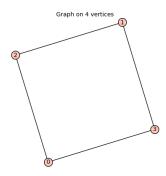

Slika 6: do5[4] in do5[15]

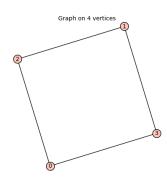

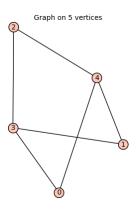
Slika 7: do5[4] in do5[26]

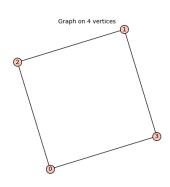

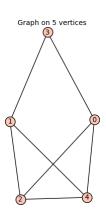
Slika 8: do
5[6] in do
5[6]

Slika 9: do
5[6] in do
5[15]

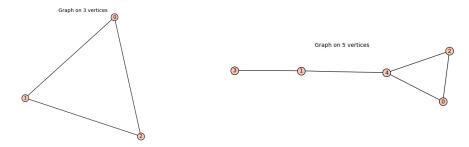

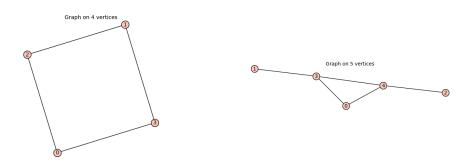
Slika 10: do
5[6] in do
5[26]

k=3: Maksimum c-ja je bil sedaj 5/3, kar je manj od 2, število parov pri katerih je prišlo do maksimuma pa 6. To nakazuje na domnevo da, ko povečujemo število k se koeficient c manjša. Minimum koeficienta c je bil 9/13.

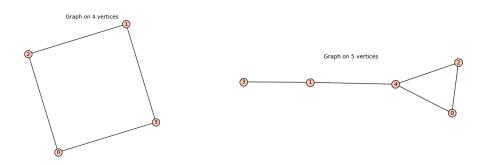
Spodaj so podani pari grafov pri katerih pride do maksimuma pri k=3:

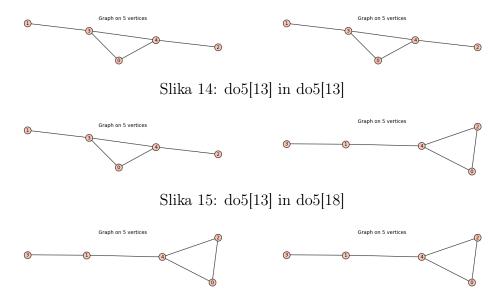
Slika 11: do5[2] in do5[18]

Slika 12: do5[6] in do5[13]

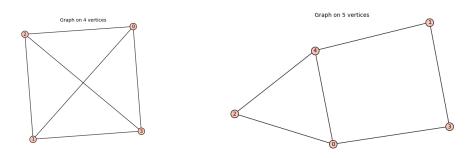

Slika 13: do5[6] in do5[18]

Slika 16: do5[18] in do5[18]

k=4: Maksimum c-ja se je ponovno zmanjšal pri k=4, saj je 20/13, kar je manj od 5/3. Minimum koeficienta c pa je 1. Spodaj je podan par grafov pri katerem pride do maksimuma pri k=4:

Slika 17: do5[8] in do5[21]

Zaenkrat bi lahko sklepali, da ko povečujemo k, se maksimum koeficienta c manjša, minimum pa veča. Da bi to potrdili moramo testirati še grafe z več vozlišči.

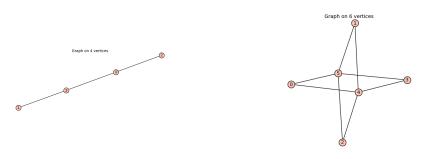
3.2 Dvodelni grafi

Podobno, kot pri prejšnjem primeru sva generirala grafe, tokrat dvodelne povezane do 6 vozlišč. Teh je 27, torej vseh možnih kombinacij parov je $\binom{28}{2} = 378$. Tudi ta primer potrdi naše sklepanje, da se maksimum c-ja zmanjša, minimum pa poveča, ob večanju k-ja, saj smo pri k=2 dobili $\max(c)=2, \min(c)=1/3, \text{ pri } k=3 \text{ smo dobili } \max(c)=5/3, \min(c)=9/16, \text{ pri } k=4 \text{ pa } \max(c)=30/19, \min(c)=4/5.$

Pari grafov pri katerih pride do maksimuma pri k=2 so naslednji: (če si bili pari že izrisani zgoraj pri vseh možnih grafih na 5 vozliščih se ne ponavljajo več)

Slika 18: tdo6[0] in tdo6[17]

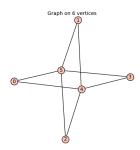

Slika 19: tdo6[3] in tdo6[17]

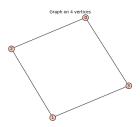

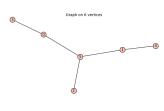
Slika 20: tdo6[3] in tdo6[18]

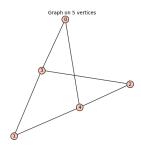

Slika 21: tdo6[4] in tdo6[17]

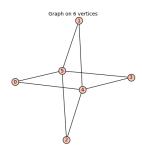

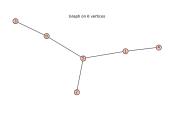
Slika 22: tdo6[4] in tdo6[18]

Slika 23: $\operatorname{tdo6}[8]$ in $\operatorname{tdo6}[18]$

Slika 24: tdo6[17] in tdo6[18]

Slika 25: tdo6[18] in tdo6[18]

Pari grafov pri katerih pride do maksimuma pri k=3 (torej 5/3), so naslednji:

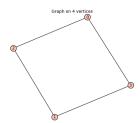
Slika 26: tdo6[0] in tdo6[26]

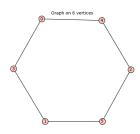

Slika 27: tdo6[1] in tdo6[26]

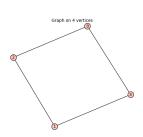

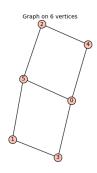
Slika 28: tdo6[3] in tdo6[26]

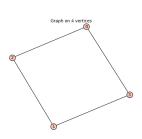

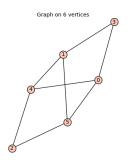
Slika 29: tdo6[4] in tdo6[23]

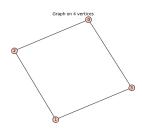

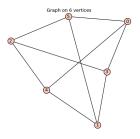
Slika 30: $\operatorname{tdo6}[4]$ in $\operatorname{tdo6}[24]$

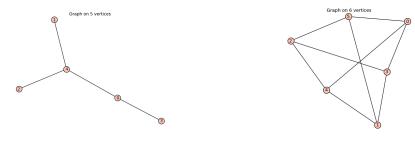

Slika 31: tdo6[4] in tdo6[25]

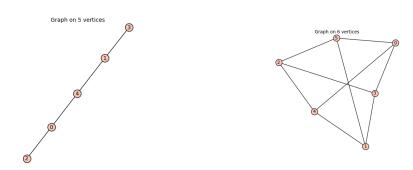

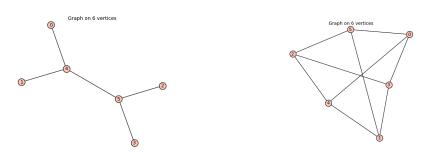
Slika 32: tdo6[4] in tdo6[26]

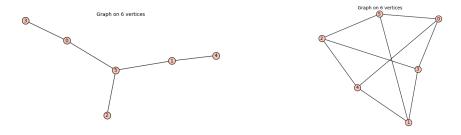
Slika 33: tdo6[6] in tdo6[26]

Slika 34: tdo6[9] in tdo6[26]

Slika 35: $\operatorname{tdo6}[14]$ in $\operatorname{tdo6}[26]$

Slika 36: tdo6[18] in tdo6[26]

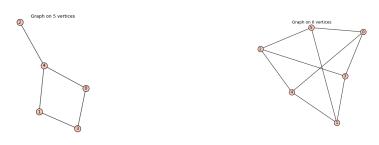

Slika 37: tdo6[19] in tdo6[26]

Slika 38: tdo6[20] in tdo6[26]

Para grafov pri katerih pride do maksimuma pri k=4 (torej30/19) pa sta naslednja:

Slika 39: tdo6[7] in tdo6[26]

Slika 40: $\operatorname{tdo6}[9]$ in $\operatorname{tdo6}[26]$

Vidimo pri maksimum velja : 2 > 5/3 > 30/19, se manjša, pri minimum pa: 1/3 < 9/16 < 4/5, se veča.

Tudi število parov, ki dosežejo maksimum se zmanjša, saj je pri k=2 maksimum doseglo 15 različnih parov, pri k=3, 10 različnih, pri k=4 pa le 2 različna para.

Vzela sva tudi dvodelne grafe do 7 vozlišč (71 možnih), kjer sva pri generiranju parov odvzela tiste, ki so bili že obravnavani v prejšnjem primeru (kombinacij je torej $\binom{72}{2} - 378 = 2178$). Dobili smo sledeče: k=2: $\max(c)=2$, $\min(c)=2/7$

Pari grafov, kjer je dosežen maksimum so:

Slika 41: tdo7[0] in tdo7[37]

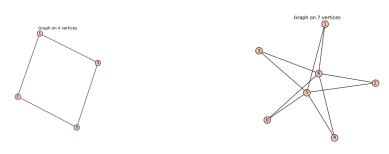
Slika 42: tdo7[0] in tdo7[55]

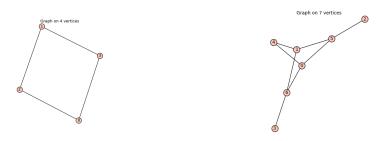
Slika 43: tdo7[3] in tdo7[37]

Slika 44: tdo7[3] in tdo7[55]

Slika 45: tdo7[4] in tdo7[37]

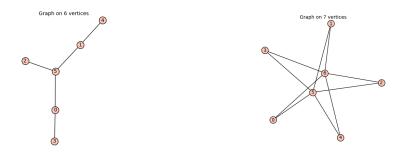
Slika 46: tdo7[4] in tdo7[52]

Slika 47: tdo7[4] in tdo7[55]

Slika 48: tdo7[4] in tdo7[68]

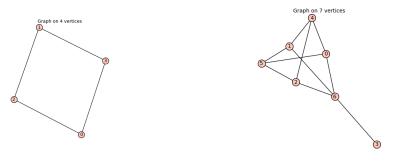

Slika 49: tdo7[18] in tdo7[37]

Slika 50: tdo7[18] in tdo7[55]

k=3: $\max(\mathbf{c}){=}$ 12/7, $\min(\mathbf{c}){=}9/19$ Par grafov, kjer je dosežen maksimum 12/7 je:

Slika 51: tdo7[4] in tdo7[60]

Ponovno rezultati potrjujejo našo domnevo.

3.3 Poti

Sprva sva opazovala vse kartezijske produkte poti na i vozliščih (kar je znašalo $i \cdot (i-1)/2$ rezultatov). Ugotovila pa sva, da se večinoma večje vrednosti za c nahajajo na začetku, torej da z večanjem vozlišč c v povprečju pada. S povečevanjem vozlišč bi tako dobivali le enake maksimume za c, saj se ti pojavijo pri manjših grafih. Zato sva se odločila, da z vsakim naslednjim poskusom zajameva le grafe, ki jih prej še nisva. Torej, da fiksiramo j (1. graf je torej P_i) in opazujemo obnašanje c-ja, ko število vozlišč 2. grafa teče od 2 do j. Dobila sva zanimive rezultate, predvsem je zanimiv pojav pri grafu P_4 . Kadar je k=2, se največji c vedno pojavi v kombinaciji s slednjim grafom. Prišla sva do največ P_{12} , za izračun c-ja pri podanih P_9 in P_{12} je program potreboval več kot en dan, nato se je ustavil (ne da bi vrnil vrednost). Kljub temu bi lahko iz vzorca sklepali, da je največji c dosežen pri P_4 in P_{12} . Pri k=2 je maksimalni c=2, dobimo pa ga v kombinaciji z grafoma P_4 . Za k=3 sva najdlje prišla na 9-poti, pa še to brez 8,8-poti, 7,9-poti, 8,9-poti in 9,9-poti. Največji c pri dobljenih rezultatih je znašal 20/13 (za 4,5-poti). Pri k = 4 je c največji z grafoma 6,6-poti, in sicer c = 4/3 (do 6 vozlišč). Ugotovila sva, da če sta n in k dovolj velika, bo k-totalno dominantno število enako n. To velja za $k \geq 4$ in $n \geq 2$. To pomeni, da je pri takih kartezijskih produktih število obarvanih vozlišč enako številu vozlišč poti. To je jasno iz skice takega grafa. Tudi pri 3-polnem grafu dobimo vzorec k-totalnega dominantnega števila za pot, in sicer so rezulati sledeči: [2, 2, 3, 4, 5, 6, 6, 7, 8, 9, 10, $10, 11, 12, 13, 14, 14, \ldots$, torej bo zmnožek 3-rt števil grafov n in m poti v primerjavi s $k \geq 4$ padal, ko sta n in m vedno večja (v smislu da je pri n = 7in m=3 v prvem primeru $3\cdot 7=21$, pri k=3 pa $3\cdot 6=18$). Pri k=2 pa je 2-rt število enako [2,2,2,4,4,4,6,6,6,...], kjer je indeks v seznamu enak številu vozlišč poti (prvi element ima indeks 1). Tu je zmnožek še manjši (za n=7, m=3 dobimo $2\cdot 6=12$). To je tudi smiselno, saj večji kot je graf, večje število vozlišč bo v dominantni množici. Pri dotičnem primeru, torej 3-poti, 7-poti in k iz (2, 3, 4), c z naraščanjem k pada.

Problem, s katerim sva se soočala vseskozi projekt, je bil zahtevnost računanja k-totalnih dominantnih števil. Za manjše grafe in manjše k, kar je pri poteh pomenilo do 10 vozlišč, sva si pri računanju »grafa« (kot se je imenovala funkcija, ki je vračala najin c) pomagala le s for zanko. Za splošne grafe pa sva za boljšo raziskovo uporabljala metodo simulated annealing. Za k=3 je bilo že 9 vozlišč na meji zmogljivosti, saj je program po 7 urah računanja vrnil največ (7,8) in (6,9), torej ne pa kaj se zgodi, če opazujemo $8\times 8, 7\times 9, 8\times 9$ in 9×9 poti.

 $k=2,\,\mathrm{maksimalni}\ c=2$ pri poteh na 4 vozliščih:

Slika 52: Poti na 4 vozliščih

k=3, maksimalni c=20/13 pri poti na 4 in 5 vozliščih:

Slika 53: Poti na 4 in 5 vozliščih

k=4, maksimalni c=4/3 pri poteh na 6 vozliščih:

Slika 54: Poti na 6 vozliščih

k = 5, maksimalni c = 15/13 pri poteh na 3 in 5 vozliščih:

Slika 55: Poti na 3 in 5 vozliščih

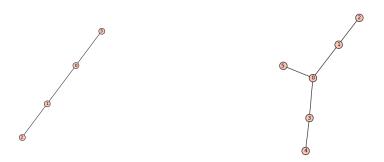
3.4 Drevesa

Najprej sva naredila seznam neizomorfnih dreves. Takšnih dreves na do 10 vozliščih je 201. Ker so bile že pri poteh na 12 vozliščih in k=2 težave, sva tu pričakovala še počasnejše računanje. Pri k=2 je bil največji c=2. Skušala sva računati le za drevesa na 9 vozliščih, vendar jih je izračunal zelo malo, največ T[48], T[201]. Pri k=3 je izračunal največ drevesa na do 7 vozlišč, c=35/22; pri k=4 je c=4/3 (vozlišča do 5); k=5, c=5/4 (do 5 vozlišč).

k=2, maksimalni c=2 pri 10 različnih parih:

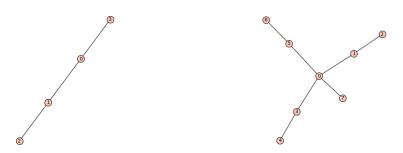
Slika 56: Prvi par: drevesi na 4 vozliščih (grafa sta poti in sta se pojavila že pri poglavju poti)

Slika 57: Drugi par: drevesi na 4 in 6 vozliščih

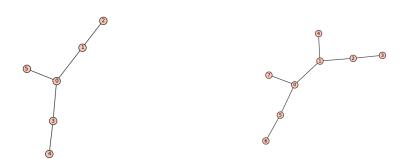
Slika 58: Tretji par: drevesi na 4 in 8 vozliščih

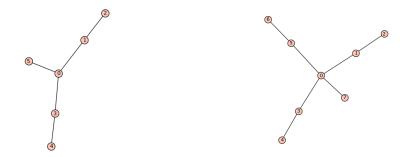
Slika 59: Četrti par: drevesi na 4 in 8 vozliščih

Slika 60: Peti par: drevesi na 6 vozliščih

Slika 61: Šesti par: drevesi na 6 in 8 vozliščih

Slika 62: Sedmi par: drevesi na 6 in 8 vozliščih

Slika 63: Osmi par: drevesi na 8 vozliščih

Slika 64: Deveti par: drevesi na 8 vozliščih

Slika 65: Deseti par: drevesi na 8 vozliščih

k = 3, maksimalni c = 35/22:

Slika 66: Drevesi na 5 in 7 vozliščih

k=4, maksimalni c=4/3 pri 3 parih:

Slika 67: Prvi par: drevesi na 4 vozliščih

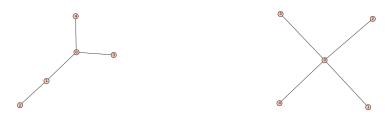

Slika 68: Drugi par: drevesi na 4 vozliščih

Slika 69: Tretji par: drevesi na 4 in 5 vozliščih

 $k=5,\,\mathrm{maksimalni}\ c=5/4$ pri 2 parih:

Slika 70: Prvi par: drevesi na 5 vozliščih

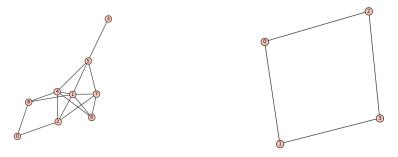
Slika 71: Prvi par: drevesi na 5 vozliščih

3.5 Simulated annealing

Za večje grafe sva definirala psevdokodo po metodi simulated annealing:

```
from sage.graphs.connectivity import is_connected
def spremeni_povezave(G):
    H = Graph(G)
     if random() < 0.5:
           p=0
           .
while True:
                H.delete_edge(H.random_edge())
                if is_connected(H):
                      break
                      H = Graph(G)
                      p += 1
True
                if p > 20:
                                           #če ne more odstraniti povezave mu jo doda
                      H.add_edge(H.complement().random_edge())
                      break
           if H.complement().size() == 0:
                H.delete_edge(H.random_edge())
                H.add_edge(H.complement().random_edge())
stevilo korakov = 300
cost_grafa = konstanta(prvi_graf, drugi_graf, k)
for p in range(0, stevilo_korakov):
     Temp = stevilo_korakov / (p+1)
    :.
novi_prvi_graf = prvi_graf
novi_drugi_graf = spremeni_povezave(drugi_graf)
     cost_nova_grafa = konstanta(novi_prvi_graf, novi_drugi_graf, k)
    razlika = cost_nova_grafa - cost_
if razlika > 0:
prvi_graf = novi_prvi_graf
drugi_graf = novi_drugi_graf
cost_grafa = cost_nova_grafa
elif exp((razlika * 200) / Temp)
prvi_graf = novi_prvi_graf
drugi_graf = novi_drugi_graf
cost_grafa = cost_nova_grafa
n += 1
     razlika = cost_nova_grafa - cost_grafa
                                                            #če razlika pozitivna zamenjamo prvotna grafa z novimi
                                         Temp) > random():
```

Ta algoritem sprejme dva naključna grafa na določenem številu vozlišč, ki jima nato spreminja povezave, s funkcijo $spremeni_povezave()$ in ugotavlja kako morata biti ta dva grafa povezana, da dosežemo čim večji koeficient c. Tu sva vstavljala grafe velikosti od 8 do 10 vozlišč. Prav vsi poskusi so ponovno pokazali, da ko povečamo k se koeficient k zmanjša. Pri k 2 algoritem večinoma vrne vrednost k 2. Takoj ko k povečamo pa vrednost k 2. Takoj ko k povečamo pa vrednost k 2. Pri k 3 sva dobila največji k 2 pri naslednjem paru grafov:

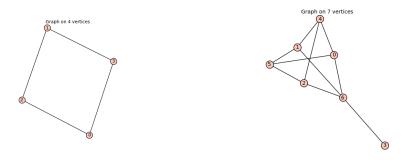

Slika 72: grafa na 4 in 9 vozliščih]

4 Zaključek

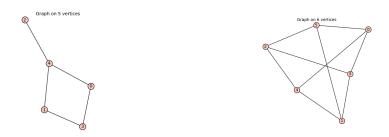
V vseh najinih poskusih vrednost koeficienta c nikoli ni bila večja od 2. To pomeni, da nisva našla protiprimera obravnavane domneve Vizingovega tipa. Sva pa prišla do ugotovitve, da kadar je $k \geq 3$, bo c vedno strogo manjši od 2.

Za k=3 je bila maksimalna vrednost koeficienta c v vseh najinih poskusih enaka 12/7 in sicer pri naslednjem paru:

Slika 73: tdo7[4] in tdo7[60]

Za k=4 je bila maksimalna vrednost koeficienta c v vseh najinih poskusih enaka 30/19 in sicer pri naslednjih parih:

Slika 74: tdo6[7] in tdo6[26]

Slika 75: tdo6[9] in tdo6[26]

Za k=5 je bila maksimalna vrednost koeficienta c v vseh najinih poskusih enaka 30/19 in sicer pri naslednjih dveh parih:

Slika 76: Prvi par: drevesi na 5 vozliščih

Slika 77: Prvi par: drevesi na 5 vozliščih

Torej, maksimalni c se pojavi le v kombinaciji sk=2. Poleg tega sva ugotovila, da c v vseh obravnavanih grafih pada, ko večamo k, pri tem pa je pri dvodelnih grafih (kjer sva beležila tudi najmanjše vrednosti za c) minimalni c naraščal proti 1.